

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീകവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ
ശ്രീമദ്വേദകടനാഥസ്യ വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു
യാദവാഭ്യുദയേ മഹാകാവ്യേ

॥ സപ്തദശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ സപ്തദശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീമാൻ വേങ്കടനാഥായഃ കവിതാർകികകേസരീ |
വേദാന്താചാര്യവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ॥

ആതപത്രമഥ തത്പ്രചേതസോ
മന്ദരസ്യ മണിശൃംഗമുനതം |
സാവരോധമപി സാത്തുതാം പതിം
ലീലയൈവ ഗരുഡോ വഹൻ യയൗ ॥ 17.1 ॥

തം ക്ഷിപന്തമധികേന രംഹസാ
മാരുതസ്യ മനസോഽപി ശീഘ്രതാം |
വാലവിൽയസുകൃതം വിപക്വത്രിമം
പ്രാണമൈക്ഷത ബഹിശ്ചരം പ്രഭുഃ ॥ 17.2 ॥

ലോകതഃ ഖഗരഥേന മധ്യമാത്
ഉത്പതന്തമവനമ്യ മാധവം |
നിർജ്ജരാഃ സ്തുതിഭിരഭ്യപൂജയൻ
പുഷ്പലാഭിരപി പുഷ്പവൃഷ്ടിഭിഃ ॥ 17.3 ॥

പാഞ്ചജന്യനിനദോപഹുതയാ
പര്യചാരി പരിതോഷനിഘ്നയാ |
ഭക്തിഭാരനതയാ സദോന്നതഃ
സ്വർഗിണാം പരിഷദാ യദുദ്യഹഃ ॥ 17.4 ॥

പ്രാപ്യ യാദവപതിസ്ത്രിവിഷ്ണുപം
ദേവമാതുരുപനീതകുണ്ഡലഃ |

അഗ്രജേന ഹരിണാ ഹരിഃ സ്വയം
ഭാവിതേന സമഭാവ്യതോചിതം || 17.5 ||

ഭാഗധേയപരിപാകതസ്തദാ
വാസവോ വസതിമഭ്യുപാഗതം |
ദേവദാനവ സമാനദൈവതം
പര്യുപാസ്ത പരികൽപിതാർഹണഃ || 17.6 ||

തത്ര സമ്മദവതീഭിരഞ്ജസാ
ലോകപാലമഹിഷീഭിരർചിതാം |
ദേഹിനീമിവ ജയശ്രിയം നിജാം
ബഹുമംസ്ത ദധിതാം ബലാനുജഃ || 17.7 ||

സപ്രസാദമഭിനന്ദ്യ സന്നതാൻ
നാകിനോ നരകഭീതിവർജ്ജിതാൻ |
കൃത്യശേഷവിധയേ കൃതീ ഭുവഃ
പ്രത്യുപദ്യത നിവൃത്തിപദ്ധതിം || 17.8 ||

സ്വപ്രഭാവവിനിവൃത്തസാധ്യസാം
സോതിപത്യ നഗരീം സുപർവണാം |
പുഷ്പധൻവന ഇവോപകാരികാം
പ്രൈക്ഷതോപവനസമ്പദം പുരഃ || 17.9 ||

വർതതേ ദശശതേക്ഷണോപി സൻ
ഏകചക്ഷുരിവ യന്നിരീക്ഷണേ |
തത്ര ദത്തനയനോ വിയദ്യനേ
വിശ്വഭൃഷ്ടിരനഘോ വിസിഷ്ടിയേ || 17.10 ||

ദർശയംസ്തദനു രാമണീയകം
നന്ദനസ്യ വസുദേവനന്ദനഃ |

ഇത്യുവാച മധുരസ്തിതേക്ഷണാം

പ്രേയസിം പ്രണയപേശലാക്ഷരം || 17.11 ||

പുണ്യകൃദ്ഭിരഭികാക്ഷിതം ത്വയാ

പൗരുഹൂതമനുഭൂതമാസ്മദം |

അസ്യ സമ്പദമനേകശാഖയത്

പ്രേക്ഷ്യതാമിദമിഹാൻയദഭൂതം || 17.12 ||

അഞ്ചിതസ്തിതമകേവലേക്ഷണം

ഭംഗുരഭൂപരിവർതിതാനനം |

കിഞ്ചിദത്ര തരലാക്ഷി താവകീം

നന്ദനം നയനവൃത്തിമർഹതി || 17.13 ||

വിശ്വമേതദവധേന ജ്ഞേഷ്യതഃ

ഷട്പദജ്യധനുഷോ ധനുർഭൂതഃ |

അത്ര നിത്യമൃതുഭിഃ സഹോദിതൈഃ

ഷഡ്വിധം ബലമിവൈകതാം ഗതം || 17.14 ||

ഐകമുഖ്യമരേന്ദ്രതുഷ്ടയേ

സംശ്രിതൈരിഹ വസന്തപൂർവകൈഃ |

ശോഭതേ സുനയനേ ഗുണൈരിവ

സ്യാനുരൂപഫലസമ്പദാഹിതാ || 17.15 ||

ജംബുചുതരസജഗ്ധിരഞ്ജിതൈഃ

സ്തിഗ്ധകംഠി കലകംഠ നിഃസ്യന്തൈഃ |

ത്യക്തഗേഹഗമനായ നിഷ്ഠതൻ

പുഷ്പകേതുരിഹ ഘൃഷ്യതേ ധ്രുവം || 17.16 ||

അർഭിതാൻ മകരകേതുസായകൈഃ

അത്ര ദേവി ദധിതാൻ പദാശ്രിതാൻ |

മുദ്രയന്തി ചകിതാൻ സുരസ്ത്രീയഃ
പത്രഭംഗമകരൈഃ സ്തനാർപിതൈഃ || 17.17 ||

കൈശ്ചിദത്ര കൃതിഭിഃ കൃതാസ്തദൈഃ
നിർമമൈർമനസിജോ നിരസ്യതേ |
സംഭവന്ത്യുപവനേ വന്യേപി വാ
സാവധാനമനസാം സമാധയഃ || 17.18 ||

പൽലവൈരധരകാന്തിരംശതഃ
സ്മേദകുഡ്മലരുചാ സ്തിതം ച തേ |
വൽലരീഭിരിഹ ദോർലതാഗുണഃ
ചോരിതാനി നിഹിതാനി വാ ത്വയാ || 17.19 ||

വാദിതേഷു വിഹഗേഷ്യനുകുക്ഷണം
മഞ്ജു ഗായതി ച ഷട്പദവ്രജേ |
മാരുതേന ചതുരേണ നർത്തിതാ
ലാസ്യമത്ര പരിചിൻവതേ ലതാഃ || 17.20 ||

മന്മരശ്വസനസൗരഭോൽബണാ
വൽലരീഃ സ്തുരിതപൽലവാധരാഃ |
മൻമഥേന ഋതുസംഗമാദിമാ
നിർവൃതാ ഇവ നിശാമയാദ്ഭുതാഃ || 17.21 ||

കേലിശൈലമണിമേഖലാപദാത്
ഉദ്ഗതാമിഹ തമാലവാടികാം |
പശ്യ നന്ദനഭുവഃ സുമധ്യമേ
രോമരാജിമിവ മധ്യസംശ്രിതാം || 17.22 ||

സംഭ്രമേണ വനപാലദാരികാഃ
സാമിലംഘിതപരാഗരോധസം |

ആലവാലവലയേഷു ശാഖിനാം
വാഹയന്തി മകരന്ദവാഹിനീം || 17.23 ||

ചക്രവാകമിമുനോദിതസ്തനീ
വീക്ഷ്യതാമിഹ വിഹാരവാപികാ |
പുഷ്പരേണുരുചിരാ മധുശ്രിയഃ
പുത്രികേവ പുരുഹൂതസമ്മതാ || 17.24 ||

ദിവ്യപദ്മവദനാ മണിപ്രഭാ
ദീർഘികേയമസിതാബ്ജലോചനാ |
അന്തരിക്ഷമണിദർപണാന്തരേ
ബിംബിതേവ ഭവതീ വിഭാവ്യതേ || 17.25 ||

അപ്സരസ്തു നിഖിലാസ്വലക്ഷിതാം
രൂപസമ്പദമസൗ തവാദ്ഭുതാം |
പശ്യതീവ പുരുഹൂതവാപികാ
ഭൃംഗതാരകിതപദ്മലോചനാ || 17.26 ||

ബിഭ്രതീ ത്വദഭിലാപചേതസോഃ
സ്വാദുതാം പ്രസദനം ച ശാശ്വതം |
ദൃഷ്ടിരുത്പലവനം ദിശത്യസൗ
ദീർഘികാപയസി ദീർഘലോചനേ || 17.27 ||

ശോണകുഡ്മലമുഖീ സരോജിനീ
ശോഭതേ ഹരിതപത്രശാലിനീ |
സംവൃതാ ത്രിദശപാദപൈരസൗ
ശാരികേവ മണിപഞ്ജരസ്ഥിതാ || 17.28 ||

വ്യാഹൃതിക്ഷമദശാതിവർതിനീം
വിപ്ലുതാംബുജ രുചിം രജുഃകണ്ഠൈഃ |

സേവതേ മധുമദേന മോഹിതഃ

പുഷ്പിതാം ഭദര ഏഷ പദ്മിനീം || 17.29 ||

ഏഷ ചാത്ര സമയാ സരോജിനീം

ഏകതാനയതി ചിത്തചക്ഷുഷീ |

പാദപൈരുപഗതശ്ചതുർവിധൈഃ

പാരിജാത ഉദധീന്ദ്രസംഭവഃ || 17.30 ||

പദ്മരാഗരമണീയപൽലവം

പശ്യ കോമലഹരിൻമണിച്ചരം |

പുഷ്പഭൂതവരശിൽപഭൂഷണം

തപ്തഹേമരുചിരത്രിഷം തരും || 17.31 ||

നമ്രതാമുപഗതഃ ഫലൈരസൗ

വൽഗുഭൃംഗവിരുതൈരഭിഷ്ടുവൻ |

ആർദ്രഭാവസുഭഗോ വിഭാവ്യതേ

കാമകിങ്കര ഇവോചിതക്രിയഃ || 17.32 ||

അക്ഷദാമരചനോചിതൈഃ ഫലൈഃ

ദേവതാനുഗുണപുഷ്പസമ്പദാ |

വൽകലൈശ്ച വസനൈശ്ച വിന്ദതേ

വീതരാഗധൃതരാഗഹൃദ്യതാം || 17.33 ||

ത്വത്സഗന്ധതുലസീസഹോദരഃ

പുണ്യ ഏഷ പുരുഹൂതപാദപഃ |

പ്രാണിനാം യദവലോകനക്ഷണേ

പൂർവജാതിഷു ഭവത്യനുസ്മൃതിഃ || 17.34 ||

ഏഷ കൽപലതികാപരിഷ്കൃതഃ

പ്രത്യവേക്ഷയതി പൽലവാരൂഢഃ |

സാഗരേന്ദ്രസുതയാ സമൻവിതം
 ധാമ കൗസ്തുഭമയുഖരഞ്ജിതം || 17.35 ||

പശ്യ ജാലകിതപൽലവാധരൈഃ
 മൗക്തികൈരമൃതബിന്ദുനിർമലൈഃ |
 സൂചിതസ്തിതരുചിം സുരദ്രുമം
 ബാലചന്ദ്രമണിരാജസോദരം || 17.36 ||

അസ്യ നൂനമമൃതാധികൈഃ ഫലൈഃ
 സേവിയൈരനുദിനം ദിവൗകസാം |
 ന പ്രസക്തിരപവർഗനന്ദമൗ
 ന ക്ഷുധാ ന ച ജരാ ന ച വ്യഥാ || 17.37 ||

ത്വാമിഹ ത്രിദിവദർശനാഗതാം
 മഞ്ജരീദിവനമൃ ഭൂരിദിഃ |
 മാനയത്യയമസൗ സുരദ്രുമോ
 മൻമഥോപവനദേവതാമിവ || 17.38 ||

ദ്വാരകാപരിഷദം പ്രയാസ്യതോ
 ദൂരവർത്തപഥികസ്യ മേ ദൃശാ |
 പ്രാതരാശവദിഹാസ്യ ഭുജ്യതേ
 സപ്തലോകതിലകസ്യ ചാരുതാ || 17.39 ||

ഗാഢബദ്ധനയനാ ത്വാമിഹസേ
 കാമധേനുസഹജൻമനി ദ്രുമേ |
 നൂനമസ്യ മണിഭൂഭൂതാ സഹ
 സ്ഥാപനം നിജനിവേശനിഷ്കുടേ || 17.40 ||

വൃതഥിതേഷു വിമുഖേഷു വാ സ്വയം
 നിർനിമേഷനയനേഷു നാകിഷു |

ത്വദ്വിവക്ഷിതമതഃ പരം കഥം

പുഷ്പമസ്യ ബിഭൃയാത് പുലോമജാ || 17.41 ||

ശംഖപദ്മസുരപാദപാദിഭിഃ

ശ്ലാഘിതാം ത്രിദിവതോ ഗുണാധികാം |

മാനനീയചരിതാ മയാ സഹ

ദ്വാരകാം ത്വമധിവത്സ്യസി പ്രിയേ || 17.42 ||

ദുഗ്ധസിന്ധുദുഹിതൂഃ സഹോദരേ

വാസമേയുഷി വദാൻയപാദപേ |

ശക്രദാരവദന്യേപി ദുർലഭാം

ലപ്യതേ തവ വിഹാരഭൂഃ ശ്രീയം || 17.43 ||

ഇത്ഥമാദികവിനാ സമീരിതാ

സാഗ്ന്വദാവി കില സത്യഭാമയാ |

സാമരസ്യമിവ തേന ജഗ്മുഷീ

സൗകുമാര്യസുഭഗാ സരസ്വതീ || 17.44 ||

യോജിതോഽഥ യദുവംശകേതുനാ

ഖ്യാതകീർത്തിരമൃതാപഹാരതഃ |

ഉത്ക്ഷിപൻ ഖഗപതിഃ സുരദ്രുമം

പക്ഷപക്തിവിപിനേ ന്യവീവിശത് || 17.45 ||

ഏതമശ്രുതചരം പുരന്ദരഃ

ശുശ്രുവാൻ ക്ഷണമുദന്തമൈശ്വരം |

ഭീതികോപസമവായരൂപയാ

ഭോലയേവ സമകൃഷ്യാത ദ്വിധാ || 17.46 ||

അപ്രതിക്രിയമപി പ്രഭോരിദം

ചേഷ്ഠിതം പ്രതിചികീർഷതാ തദാ |

മന്യുരേവ ശതമന്യുനാ മഹാൻ
ആഗൃഹീതമനസ്യഭ്യമന്യത || 17.47 ||

ദീപ്തദൃഷ്ടചിരരശ്മിസന്തതിഃ
വജ്രഘോഷപരുഷോ മരുത്സഖഃ |
ചിത്രചാപശരവർഷവാംസ്തതഃ
പ്രത്യഭ്യശൃത മരുത്വദംബുദഃ || 17.48 ||

ന്യസ്തകർബുരകുമോത്തരം നിജം
വാരണേന്ദ്രമധിരുഹ്യ വാസവഃ |
നൈകധാതുമതി രൗപ്യഭൂധരേ
ശോഭതേ സു നിജരത്നശൈലവത് || 17.49 ||

അപ്രതർക്യവൃജിനോത്ഥമാസുരം
ഭാവമാസ്ഥിതവതാ വലദ്വിഷാ |
ദുർജയോപി വിജിഗീഷിതോ വിഭുഃ
സന്ധിതഃ സമരസമുഖോഭവത് || 17.50 ||

ദേവരാജയദുരാജയോരിദം
ദ്വൈരഥം പ്രതിഭയം ദിദൃക്ഷവഃ |
വേധസാ സഹ സനന്ദനാദയഃ
ത്യക്തസന്ധമധിയോവതസ്ഥിരേ || 17.51 ||

ഭീഷണപ്രലയമേഘസന്നിഭം
കൃഷ്ണമേഘമഥ മേഘവാഹനഃ |
ആപതന്നസുര ഭേദകം ക്ഷണാത്
ആചകർഷ ഋജുരോഹിതം ധനുഃ || 17.52 ||

ചക്രപാണിവിജയായ ചക്രിതാത്
ഭീമഘോഷദലിതാഖിലശ്രുതേഃ |

വജ്രപാണിധനുഷഃ ശരോർമയഃ
സംബഭൂവുരുദധേരിവോർമയഃ || 17.53 ||

വജ്രിണഃ ശരഗണഃ സമാപതൻ
വാഹനേ ഖഗപതൗ മുരദിഷഃ |
തസ്യ തേജസി ബഭൂവ ഭസ്മസാത്
തൂലരാശിരിവ കാലപാവകേ || 17.54 ||

പ്ലാവിതോ വിശിഖവൃഷ്ടിഭിസ്തദാ
ജംഭഭേദി ജലദപ്രസൂതിഭിഃ |
അൻവദീപി ഗരുഡഃ പ്രതാപവാൻ
ആജ്യസിക്ത ഇവ വഹ്നിരാധ്യരഃ || 17.55 ||

വ്യത്രഹന്തുരചമത്ക്രിയാമിമാം
വിശ്വവിത് സ്വവിഷയേ വിഭാവയൻ |
പശ്യതി സു വിബുധേഷു കാശ്യപിഃ
പന്നഗേഷ്വിവ പരാക്രമം ക്ഷമം || 17.56 ||

തസ്യ ദേവപൃതനാവിധൂതയേ
ജ്യംഭമാണവപുഷോ മഹൗജസഃ |
അപ്രഭൂതമഭവജ്ജഗത്രതയം
ബിഭ്രതസ്ത്രിജഗദേകദന്വതീ || 17.57 ||

തുംഗപക്ഷതിശതാംഗശാലിനോ
ഭീമനാഗഘടിതാകൃതേരഭൂത് |
വാഹതാം ച വഹതഃ സ്വപത്തിതാം
സൈന്യത്വ്യാസ്യ സുരസൈന്യയോധിനഃ || 17.58 ||

പാരിജാതപവനോർമിബൃംഹിതൈഃ
വാസുകിപ്രഭൃതിഭിർമഹോരഗൈഃ |

ഗാഢാതാം ഹരിരഥസ്യ ബിഭ്രതഃ
സാരഥിശ്ച തുരഗാശ്ച സാഹസം || 17.59 ||

ഗാഢദീപ്തഗരലാനലോഷ്ഠലാ
താർക്ഷ്യഭൂഷണഭുജംഗഹൂത്കൃതിഃ |
പീതനിർഭരസുധാരസോന്മദാഃ
പാകശാസനചമൂരമൂമുഹത് || 17.60 ||

അപ്രതർക്യതരസോ ഗരുന്മതഃ
പക്ഷവേഗപവനേന താഡിതാഃ |
ആത്മകങ്കടമപോഹ്യ വജ്രിണം
ബഭ്രമൂർഭരസു ദിക്ഷു മാരുതാഃ || 17.61 ||

തസ്യ പക്ഷമരുതാ നിവർതിതൈഃ
വാഹിനീ ദിവിഷദാമശേഷതഃ |
വ്യത്രശാസനശരാസനച്യുതൈഃ
പ്രത്യവിധ്യത ശരൈരജിഹ്വൈഃ || 17.62 ||

വൈനതേയനഖരൈർവിദാരിതോ
ബാഹ്യമാന്തരമപി ത്യജൻ മദം |
ശോണിതൈർവിരുരുചേ സുരദിപഃ
ശ്വേതശൈല ഇവ ധാതുനിർത്ഥരൈഃ || 17.63 ||

ക്ഷേപ്യധീതേന മുഷിതാശയാനിവ
പ്ലോഷിതാനിവ ദൃശാ പ്രദീപ്തയാ |
ദാരിതാനിവ പതത്രമാരുതൈഃ
നിർജ്ജരാനതനുതാരുണാനുജഃ || 17.64 ||

സ്വാസു ദിക്ഷു സമവസ്ഥിതാസ്സദാ
ദിഷ്ടവഞ്ചിതധിയോ ദിവൗകസഃ |

തോയദാ ഇവ യുഗാന്തഭാസ്കരം
സന്നികൃഷ്ട സമവൃൺവതാച്യുതം || 17.65 ||

നാജിഘാംസദപരാധിനോപി താൻ
നാകനായകഗണാൻ ജനാർദനഃ |
ആനൃശംസ്യമഥവാ ന ഭജ്യതേ
തസ്യ സംശ്രിതജനേഷു ജാതുചിത് || 17.66 ||

തേഷു ശിക്ഷണപരഃ ശിലീമുഖാൻ
പ്രാഹിണോത് പ്രഭുരമർമഭേദിനഃ |
അങ്കുശേന നിശിതേന ഹസ്തിപോ
ദുർമദാൻ പ്രശമയന്നിവ ദ്വിപാൻ || 17.67 ||

തം സമേത്യ നിരപായതേജസം
സപ്തസപ്തീമിവ താരകാഗ്രഹൈഃ |
സദ്ഭിരേവ വിബുധൈരസത്സമാ
കാപി ദുർഗ്രഹദശ്വീൻവഭൂയത || 17.68 ||

അഷ്ടഭിശ്ച ഹരിതാമധീശ്വരൈഃ
അർയമപ്രഭൃതിഭിശ്ച സംഹതൈഃ |
വൃഷ്ണീവീരശരവണ്ഡിതായുധൈഃ
വിഹ്വലൈരജ്ഞി വീതശക്തിഭിഃ || 17.69 ||

അക്രമാദുശ ദിശോവലോകയൻ
ദത്തദൃഷ്ടിരഭിതഃ ക്രമാദ്യുഷാ |
സ്രസ്തകാർമുകശിരസ്രസ്തകഞ്ചുകാം
പ്രേക്ഷ്യ ദേവപുതനാമഭൂയത || 17.70 ||

അസ്രസ്തശസ്രസ്തവിനിപാതമോഹിതാൻ
അർഭിതാനസുരവൈരിസായകൈഃ |

സത്രപേവ സപദി ത്രപാ ജഹൗ
ദൈന്യമീലിതദ്യശോ ദിവൗകസഃ || 17.71 ||

അപ്ലരോനയനതോയകജ്ജലൈഃ
ശോണിതൈശ്ച വിഭുനാ സുപർവണാം |
ആത്മകീർതിസുധയാ വിശോധിതേ
ചിത്രമംബരതലേ വ്യലിഖ്യത || 17.72 ||

പഞ്ചവക്ത്രവദനസ്ഥമാമിഷം
പ്രാപ്തുകാമ ഇവ ബാലവഞ്ചകഃ |
പ്രസ്ഥിതാമഭിനിവേശവാൻ പുനഃ
പ്രത്യുപദ്യത ധൃതിം പുരന്ദരഃ || 17.73 ||

വജ്രമാത്തമരിഹന്ത്യ ജിഷ്ണുനാ
വിഷ്ണുനാ ച യുധി ചക്രമുദ്യതം |
ദൃഷ്ടവന്തി ദുവനാനി ജ്ജ്ഞിരേ
കമ്പിതാനി കലുഷാണി ച ക്ഷണാത് || 17.74 ||

തൗ പരസ്സരജിഗീഷയോദ്യതൗ
വീക്ഷ്യ നിഷ്ക്രതിമവീര്യവൈഭവൗ |
വ്യോമഭിത്തിലിഖിതൈരിവ സ്ഥിതം
വ്യക്തവിസ്മയഭയൈഃ സുരാസുരൈഃ || 17.75 ||

കസ്യ കേന പരിഭൂതിരാപതേത്
കശ്ച വേദ രണവർതനീമിതി |
സന്ദിഹാനമനസൈവ തത്ക്ഷണം
മധ്യസീമി വിജയശ്രിയാ സ്ഥിതം || 17.76 ||

പ്രേഷിതാം ഹരിഹയേന ഭീഷണാം
ഹ്രാദിനീം ഹൃതവതി ത്രിധാമനി |

ലോലിതാ നിവവൃതേ പരസ്തരം
ലോകപാലപൃതനാ പരാങ്മുഖീ || 17.77 ||

കാന്ദിശീകജിതകാശിനോരിമാം
വ്യാപൃതിം വിബുധവൃഷ്ണീവീരയോഃ |
പ്രേക്ഷ്യ ദുർമദവിവേകയോരിവ
പ്രസ്ഥിതേവ ചകിത്യാമരാവതീ || 17.78 ||

തം തമാ സമരദൈന്യവിപ്ലുതം
ശാന്തദർപമയമാപുരം സ്ഥിതം |
വ്യക്തനൃത്തഹൃദയം വലദ്വിഷം
വീക്ഷ്യ വിശ്വമഖിലം വ്യലജ്ജത || 17.79 ||

പ്രീഡയാ തരലിതൈർവിലോചനൈഃ
വേപമാനകമലാകരോപമഃ |
സന്നതഃ ക്ഷണമവൈക്ഷി വാസവഃ
സാപഹാസമിവ സത്യഭാമയാ || 17.80 ||

യാദവേന്ദ്രവിബുധേന്ദ്രയോസ്തദാ
രത്നയോരിവ തുലാധിരുഡയോഃ |
ഗൗരവേണ ദദ്യുശേ സമുന്നതിഃ
ലാഘവേന ച നതിസ്തദദ്ഭുതം || 17.81 ||

യത് പ്രഭൗ നരകമർദ്ദന്വേദവത്
ദേവദർപദമനേ തത്ത്വോധികം |
പുഷ്യതി സു മകരനമേദുരം
പുഷ്പവർഷമമൃതോദ്ഭവസ്തരുഃ || 17.82 ||

ഇത്യനാകലിതപൂർവസത്കൃതിം
വൃക്ഷമാത്രകലഹോൽബണം വിഭുഃ |

നിർജ്ജിഗായ മിഷതാം ദിവൗകസാം
 ആത്തശസ്ത്രമമരാവതീശ്വരം || 17.83 ||

ദീപ്യമാനമനഘേന തേജസാ
 ദേവകീസുതമവേക്ഷ്യ ദേവതാഃ |
 അസ്ത്രജാലമവധൂയ സിദ്ധിദാൻ
 അഞ്ജലീനബിദരുഃ കരാംബുജൈഃ || 17.84 ||

സോഽഥ സംയതി പലായനോൻമുഖഃ
 പാകശീല ഇവ പാകശാസനഃ |
 സത്യയാ വിഹസിതോഽപി സത്ത്വവാൻ
 പ്രത്യബോധി പരമേഷ്വിനം പുനഃ || 17.85 ||

ധിക് പ്രമാദമദിരാം വിമോഹിനീം
 ധിക് പരിഗ്രഹവിശേഷമീദൃശം |
 ധിക് ച മേ ത്രിദശരാജതാമിതി
 സ്വം ജഗർഹ മഘവാൻ മുഹൂർമുഹുഃ || 17.86 ||

തേന തത്ര വിഹഗേന്ദ്രവാഹനോ
 വാരണാഭവനതേന ബിഭൃതാ |
 നിർജ്ജിതേന ഹരിണാ ഹരിഃ സ്വയം
 പര്യവൈക്ഷി ശരണം പ്രിയാസഖഃ || 17.87 ||

തുഷ്ടുവേ ച പുരുഷം പുരുഷുതം
 പ്രാഞ്ജലിഃ പരിബൃദ്ധോ ദിവൗകസാം |
 രക്തഭാവ വിഗമോജ്ജ്വലം മുഖം
 രാഹുമുക്തമിവ ചന്ദ്രമുദ്യഹൻ || 17.88 ||

ശക്ര ഏഷ ശരണം പ്രപദ്യതേ
 ഭക്തജീവിത ഭവന്തമീശ്വരം |

മിത്രഭാവസമുപാഗതം ജനം

ന ത്യജേയമിതി നാഥ മന്യസേ || 17.89 ||

മാതരം ത്രിജഗതാം തവ പ്രിയാം

മാനുഷീതി മനുതേ സു മദ്യധുഃ |

തേന നൂനമനുഭൂതമീദൃശം

ദൈന്യമേതദവശോദിതം മയാ || 17.90 ||

നിർജിതോഽഹമജിതേന യത്ത്വയാ

ലംഭിതോന്നതിരനേന ന ത്രപേ |

ന ഹ്യജ്യയമിഹ കിഞ്ചിദസ്തി തേ

സർവനേതൂരതിരികൃതമാത്മനഃ || 17.91 ||

അസ്തു മാ സു ദവദിത്യനന്യയാ

വീക്ഷയാ ജഗദിദം നിയച്ഛതാ |

നാഥ നിഷ്ക്രതിഘതേജസാ ത്വയാ

നന്വയം മമ പരാജയോ ജയഃ || 17.92 ||

ആത്മഘാതിഭിരഹമ്മതിഗ്രഹാത്

മാദ്യശൈസ്സുദിതരേഷു രാഗിഭിഃ |

അവ്യവസ്ഥിതജയേതരക്രമം

ദ്യുതമേതദഘൃണൈർനിഷേവ്യതേ || 17.93 ||

ആധികാരികപദേഷു തേ വയം

സ്യേഷു യാവദധികാരമാഹിതാഃ |

പ്രാപിതാസ്സവ പരം പദം ത്വയാ

നിർവിശേഷ നിവിശേഷഹി ത്വയി || 17.94 ||

ന ക്ഷിപേദപി തുണ്ണം സമീരണഃ

ത്വത്പ്രയുക്തമനലോ ന നിർദഹേത് |

ന പ്രജാപശുപതീ ന ചേതരേ
 ത്വദ്വിപക്ഷമഭിരക്ഷിതും ക്ഷമാ || 17.95 ||

അഗ്രജേ മയി ദിവൗകസാം പിതൂഃ
 പുത്രഭാവമുപസേദുഷാ ത്വയാ |
 മാനിതോഽഹമവമാനിതഃ സ്വയം
 വാനരാന്മുചരിതൈഃ സ്വചേഷ്ടിതൈഃ || 17.96 ||

മദ്വിധാ വിഷമവൃത്തിശാലിനഃ
 ശാന്തഘോരസമയാതിലംഘിനഃ |
 പോഷയന്തി ഭവതഃ ക്ഷമാനിയേഃ
 പ്രായശഃ പ്രഹസനോചിതം രസം || 17.97 ||

അസുദിഷ്ടമനഘാസ്ത്രിവിഷ്ടപം
 ദുഃഖമിശ്രമവധാർയ ദുർഗതിം |
 ത്വത്പദം പരമനന്യചേതസഃ
 സംശ്രയന്തി നിരപായമാശ്രയം || 17.98 ||

അൽപമസ്ഥിരമപായദന്തുരം
 സ്വർഗസൗധമവധീർയ സൂരയഃ |
 നിസ്തരന്തി ജഗദേകഹേതുനാ
 സേതുനേവ ഭവതാ ഭവാർണ്ണവം || 17.99 ||

ത്വത്പദൈകദൃഢഭക്തിരൂപയാ
 മുക്തിവാസരവിഭാതസന്ധ്യയാ |
 ക്ഷീയതേ ജഗതി കസ്യചിത് പ്രഭോ
 മോഹസന്തതിമയീ മഹാനിശാ || 17.100 ||

ദേശകാലഗണനാതിലംഘിഭിഃ
 മാതൃമാഗമഗണന വാഘരിതൈഃ |

ഭൂഷിതോ ഗുണവിഭൂതിസാഗരൈഃ
 തൃത്വമസ്ത്വമിതരേ മിമഃ സമാഃ || 17.101 ||

കാ കഥാ തവ സമേധിക്യേപി വാ
 ഹീന ഇത്യപി ക ഏവ ഗൺയതേ |
 മേരുസർഷപനിദർശനം ച തേ
 മാ സു ഭൂതത്വദിതരസ്യ ചാത്മനഃ || 17.102 ||

ഭൂതഭവ്യഭവദാത്മനഃ പ്രഭോ
 യന്നിദാനമഖിലസ്യ ശാശ്വതം |
 യത് പ്രവിശ്യ ന പുനർനിവർത്തതേ
 യത് പരം പദമുശന്തി തദ്ഭവാൻ || 17.103 ||

ജാതിവർണരചനാവിചിത്രിതം
 വിശ്വചിത്രമുദമീലയദ്ഭവാൻ |
 ആത്മഭിത്തിനിയതസ്ഥിരാശ്രയഃ
 തൂലികാം ത്രിഗുണലക്ഷണാം വഹൻ || 17.104 ||

അപ്രയച്ഛതി ദുരത്യയക്രമേ
 ത്വയ്യശേഷജഗദേകധാതരി |
 ഇഷ്ടമന്യദുഭയം ച മിശ്രിതം
 കസ്യ കേന കിമിവോപപദ്യതേ || 17.105 ||

ആയതന്ത ഭുവനാന്യശേഷതഃ
 ത്വയ്യതസ്ത്വമനുപാധിരീശ്വരഃ |
 വർധനീയവിഭവാ വയം പുനഃ
 ത്വത്പ്രദിഷ്ടപുരപത്തനേശ്വരാഃ || 17.106 ||

ജൻമകർമ്മദിരസൗ നിബധ്യതേ
 താനി യസ്സവ ന വേത്തി തത്ത്വതഃ |

ത്വത്കഥാമൃതരസം പിബന്തി യേ

തേ ദവേയുരപുനഃ സ്തനന്ധയാഃ || 17.107 ||

കഥ്യതേ ചിദചിദന്തരാത്മനഃ

ശാസ്ത്രശുദ്ധഹൃദയൈർമനീഷിഭിഃ |

സൃഷ്ടിസംഹാരണരക്ഷണേഷു തേ

വിശ്വരൂപ നനു കർമകർതുതാ || 17.108 ||

ആകുമാരമനുഭാവമീദൃശം

നാഥ വിശ്വവിദിതം തവ ക്ഷിപൻ |

ഹന്ത നൂനമഹിമാംശുമണ്ഡലം

തസ്തരസ്തമസി ഗോപ്തുമിച്ഛതി || 17.109 ||

പക്ഷപാതപരിഹാരശുദ്ധയാ

പശ്യതി പ്രണിദധാനയാ ധിയാ |

യത്പൃഷ്ഠന്തി നിഗമാഃ സ്വശന്തി തം

ത്വത്പ്രഭാവമനപായമാത്മവാൻ || 17.110 ||

മാനുഷത്വമനുഗച്ഛതാ ത്വയാ

മോഹിതൈസ്ത്വമവധീര്യസേ ജ്ഞൈഃ |

തേന നസ്ത്രിഗുണതന്ത്രചേതസാം

ആഗതേയമസമീക്ഷ്യകാരിതാ || 17.111 ||

ശർവരീദിവസവദ്വിഘൂർണയൻ

സ്വാപജാഗരദശാ വിധേരപി |

കിം പുനസ്തദിതരസ്യ തൻമയാ

മോഹബോധവിവശേന ഭൂയതേ || 17.112 ||

യോസി സോസി ച യഥാ തഥാസി ച

ത്വാം ത്വമേവ ഖലു വേത്സി വാ ന വാ |

തസ്യ തേ ന ഖലു തത്തുവേദിനോ
വാരിധേരിവ വയം തടസ്ഥിതാഃ || 17.113 ||

ത്വത്പ്രതീപചരണാഭിവൗകസാം
ദാനവായിതവതാം ത്വയാധുനാ |
സ്ഥാന ഏവ പരിഭൂതിരാഹിതാ
നാസുരോ ന ച സുരോ ഗുണാന്തരേ || 17.114 ||

അർചനീയചരണാംബുജേ ഭവ -
ത്യാതതായിപദവീമുപേയുഷാം |
ന്യസ്തശസ്ത്രപരികർമ്മണാമസൗ
നിഷ്കൃതിസ്ത്വദുപസത്തിരേവ നഃ || 17.115 ||

കിം തദസ്തി കുശലേഷു യന്ന തേ
തച്ച കിം ത്വദിതരേഷു യത്തവ |
ഈദൃശസ്യ ഭവതഃ കിമീദൃശാ
തസ്ഥുഷാ ത്രിയുഗ ജമുഷാപി വാ || 17.116 ||

അൽപസത്ത്വമവലേപയന്ത്രിതം
ബൽബജേഷു ബഹുമാന ശാലിനം |
ത്വത്കൃപൈകപരിഹാർയവിപ്ലവം
പ്രത്യവേക്ഷണപദം പ്രതീഹി മാം || 17.117 ||

മൃഷ്യതാം മമ വിഭോ വൃതിക്രമഃ
പ്രസ്തുതത്വദുപകാരപദ്ധതേഃ |
രുദ്രകോപവിവശസ്യ ദേഹിനഃ
കസ്യ നാമ ന ഭവത്യപക്രിയാ || 17.118 ||

ത്രാതുമേവ ശരണാഗതാൻ സുരാൻ
ആസുരാനഭിജിഹ്വാംസതാ ത്വയാ |

രാഗരോഷരഹിതാത്മനാ സ്വയം
ദൈത്യശത്രുരിതി നാമ ഗൃഹ്യതേ || 17.119 ||

ത്വദ്ഗൃഹീതഗുണസൂത്രസന്ദിതാൻ
ദാരുപുത്രനയതഃ പ്രവർതിനഃ |
നിർഗുണാനപി നിസർഗകിങ്കരാൻ
സ്വീകുരുഷ്യ കൃപയാ സ്വയൈവ നഃ || 17.120 ||

വാസവസ്യ വചനം നിശ്ച്യ തത്
ഭാവശുദ്ധിപരികർമ്മിതാക്ഷരം |
ദീനഗുപ്തജനനീം പുനർഭയാം
അൻവവിന്ദദവിന്ദലോചനഃ || 17.121 ||

ഉദ്ധ്യതം ച വിഭുനാ സുദർശനം
ത്രാണദം ത്രിദിവസദ്മനാമഭൂത് |
തസ്യ ദൃപ്തദമനേന ദീവ്യതഃ
ശിക്ഷണൈകനിയതം ഹി ശാസനം || 17.122 ||

ആഹ ചൈനമനഘേന ചക്ഷുഷാ
ശോധയന്നമൃതസിന്ധുശോഭിനാ |
സ്വാദുസുന്യതഗഭീരയാ ഗിരാ
പാരിതോഷികമിവാർപയൻ പ്രഭുഃ || 17.123 ||

ഭദ്രമസ്തു ഭവതേ ദിവസ്സതേ
നിർജരാശ്ച നിരപായമാസതാം |
ആത്മചൗര്യദുരിതാകരത്യജാം
മാപ്തഹാർഷുരസുരാഃ പദാനി വഃ || 17.124 ||

മാ സു ഭൈഷ്ട മയി ഗോപ്തരി സ്ഥിതേ
ഭാവിതാനി ഭവുകാനി സന്തു വഃ |

വീതദാനവപരാഭവാശ്ചിരം

ത്രാതുമർഹഥ സുരാസ്ത്രിവിഷ്ടപം || 17.125 ||

മന്ത്രപുതമനുപപ്ലവം ഹവിഃ

യായജൂകപരിഷന്നിഷേവിതം |

അന്തരാത്മനി നിവിഷ്ടമന്തരാ

വിന്ദത സ്ഥിരസുധാരസാന്തരം || 17.126 ||

ജൻമതോഽപി ഭവതാം മഹീയസാം

ആപ്ലബന്ധുരദിതേരഹം സുതഃ |

ദേവകീതനയഭാവതോഽപി മേ

സൈവ സമ്പ്രതി സഹോദരത്വധീഃ || 17.127 ||

ആയുധാനി പുനരക്ഷതാനി വഃ

സന്തു സത്ത്വമപി ദൈത്യസൂദനം |

പാലയന്തു ബലിനോ ജഗന്ത്രയിം

തേ ഭവന്ത ഉപപന്നപൗരുഷാഃ || 17.128 ||

ഇത്യനാവിലമനോജ്ഞയാ ഗിരാ

നിർമലാം നിജദയാമിവോദ്യമൻ |

സൗമ്യദൃഷ്ടിരകരോത്സുധാഭുജഃ

പര്യവസ്ഥിതധൃതീൻ പരഃ പുമാൻ || 17.129 ||

തേ ച തേന ഗരുഡം നിയച്ഛതാ

ഗദ്യതാമിതി ഗഭീരമീരിതാഃ |

അദ്യജ്ഞാതവദനന്യവത്സലേ

പ്രശ്രിതാഃ സുമനസഃ പ്രതസ്ഥിരേ || 17.130 ||

ഗൃഹ്യതാം തരുരസാവിതി സ്വയം

ഭാമയാ ഭഗവതാ ച ഭാഷിതേ |

ആഗമിഷ്യതി പുനസ്ത്വയാ സഹേ -

ത്യാഹ ദാനവരിപും ദിവസ്സതിഃ || 17.131 ||

ശാന്തഗർവഗരലേ ദിവസ്സതൗ

സന്നിവേശ്യ സുരലോകസമ്പദം |

ആപ്തമൈച്ഛദനുജീവിരക്ഷിതാം

സ്വാം പുരീമഥ സുപർണവാഹനഃ || 17.132 ||

ആത്മാധികാരമനുമത്യ ദിശാപതിനാം

വജ്രം പ്രദിശ്യ പുനരപ്യന്ഘം മഘോനേ |

ദിവ്യഭ്രൂമപ്രതിഗതിം ച പുനർവിധാസ്യൻ

ദത്താദയോ ദനുജശത്രുരവാപ തുഷ്ടിം || 17.133 ||

അഥ പദവിനികീർണമന്ദാരവന്ദാരുബൃന്ദാദക -

സ്തുതിശതബഹുമാനസത്യാപിതേഹഃ സ സത്യാപതിഃ |

അമരസമരവേഗവിഖ്യാതദാക്ഷേണ്യ താർക്ഷേണ്യ ഗാം

പ്രതിജിഗമിഷിതാം പുരീം ത്രാതുമൻവക്

സമൻവഗ്രഹീത് || 17.134 ||

പശ്യത്യാരാദനിമിഷഗണേ പാരിജാതാപഹാരാത്

സ്രസ്താകൽപാമിവ യദുപതിഃ സ്ഥാപയൻ സ്വർഗലക്ഷ്മീം |

ആശാപാലൈരവനതപദസ്സുക്തലളൈജരഭീക്ഷ്ണം

രാമത്രാതാം ഖഗപതിരഥോ രാജധാനീം പ്രതസ്ഥേ || 17.135 ||

|| ഇതി ശ്രീകവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ

ശ്രീമദ്വേങ്കടനാഥസ്യ വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു

യാദവാഭ്യുദയേ മഹാകാവ്യേ സപ്തമഃ സർഗഃ ||

കവിതാർകികസിംഹായ കൽയാണഗുണശാലിനേ |

ശ്രീമതേ വേങ്കടേശായ വേദാന്തഗുരവേ നമഃ ||